

Spis treści

Przedmowa do wydania VI	7
Wstęp	9
Część I. Osobowość, tożsamość i kwalifikacje pedagogiczne wychowawcy	
Rozdział I. Struktura i treść osobowości wychowawcy.	17
1. Poglądy pedeutologów na osobowość wychowawcy	17
2. Profil nauczyciela-wychowawcy	28
3. Struktura osobowości wychowawcy	32
Rozdział II. Tożsamość wychowawcy	56
1. Pojęcie tożsamości	56
2. Społeczny aspekt tożsamości	58
3. Tożsamość a refleksja nad sobą	61
4. Aktualność problematyki tożsamości	66
Rozdział III. Wielość Ja a osobowość wychowawcy	69
1. Osobowość a wielość Ja	70
2. Rozwój Ja w ontogenezie	77
3. Funkcja wychowawcza Ja	83
Rozdział IV. Kwalifikacje pedagogiczne wychowawcy	88
1. Wstęp	88
2. Istota i treść kwalifikacji zawodowych i pedagogicznych.	92
3. Kwalifikacje pedagogiczne a doświadczenie i rutyna wychowawcy	107
4. Postawy wychowawcze	115
5. Wykładowca i jego oddziaływanie wychowawcze	127
Rozdział V. Granice ludzkiego działania i myślenia	131
1. Potoczne rozumienie terminu granica	131
2. Filozoficzne spojrzenie na sytuacje graniczne	132
3. Nauka i jej granice poznawcze	134
4. Granice odpowiedzialności	140
5. Fenomen granicy	145

Rozdział VI. Stosunki interpersonalne między wychowawcą a wychowankiem	148
1. Sens poszukiwań wiedzy o zachowaniach interpersonalnych	148
2. Osobowość a stosunki interpersonalne	155
3. Dialog interpersonalny w procesie nauczania i wychowania	158
4. Umiejętności interpersonalne	174
5. Możliwości poznawcze efektów wychowania interpersonalnego	182

Część II. Okresy rozwoju i samorozwoju osobowego wychowawcy

Rozdział VII. Kształtowanie osobowości kluczowym problemem współczesnej kultury	187
---	-----

1. Kultura rzeczywistym światem człowieka.	188
2. Edukacja kulturalna a egzystencja człowieka jako osobowości.	192
3. Rola kultury w kształtowaniu osobowości.	195
4. Kształcenie międzykulturowe współczesnej młodzieży.	197

Rozdział VIII. Okresy rozwoju osobowego wychowawcy	206
--	-----

1. Ogólne podstawy rozwoju osobowego wychowawcy	206
2. Okresy uczenia się zawodu nauczyciela-wychowawcy	212
3. Zarys doskonalenia kwalifikacji pedagogicznych wychowawców	225

Rozdział IX. Rozwój osobowości w świetle mediów dydaktycznych	232
---	-----

1. Rozwój osobowości	232
2. Media jako czynnik osobotwórczy.	236

Rozdział X. Rola zmysłów w działalności wychowawcy	243
--	-----

Rozdział XI. Inteligencja i wychowanie	255
--	-----

1. Oblicza inteligencji	256
2. Wielość inteligencji	259
3. Emocjonalne aspekty inteligencji	262
4. Szkoła i inteligencja	266

Część III. Działanie wychowawcy w warunkach przemocy, manipulacji i nietolerancji

Rozdział XII. Trudności w pracy wychowawczej. 275

1. Rodzaje trudności wychowawczych i ich charakterystyka. . . 277
2. Działania wychowawcze w sytuacjach trudnych 281
3. Sposoby przezwycięzania trudności wychowawczych . . . 291

Rozdział XIII. Wychowawca wobec przemocy. 301

1. Złożoność relacji: przemoc – wychowanie 301
2. Przemoc a postawa kratyczna 307
3. Przemoc w szkole 312
4. Wychowanie racjonalną nadzieją 318

Rozdział XIV. Przejawy manipulacji w procesie wychowania dzieci i młodzieży. 321

1. Wprowadzenie. 321
2. Pojęcie i zakres manipulacji 323
3. Techniki działań manipulacyjnych 325
4. Manipulacja w rodzinie 327
5. Manipulacja w szkole 330
6. Siła wpływu manipulacji masowych środków przekazu . . . 333

Rozdział XV. Wychowawca a tolerancja 338

1. Istota tolerancji 339
2. Złożoność relacji: tolerancja – nietolerancja. 342
3. Przejawy tolerancji w praktyce pedagogicznej 344
4. Zasady wdrażania tolerancji 347
5. Konkluzje dotyczące przemocy, manipulacji i tolerancji . . 354

Część IV. Skuteczność oddziaływań wychowawczych oraz sposoby kształtowania osobowości wychowawcy

Rozdział XVI. Poznawanie skuteczności oddziaływań wychowawczych 359

1. Uwagi wstępne. 359
2. Istota poznawania i oceny skuteczności oddziaływań wychowawczych 365
3. Niektóre metody kształtowania, poznawania i oceniania wyników wychowania. 371

Rozdział XVII. Zasady i metody kształtowania osobowości wychowawcy	392
--	-----

1. Zasady kształtowania osobowości wychowawcy	393
2. Metody kształtowania osobowości wychowawcy	397
3. Metody ogólne	398
4. Metody sytuacyjne	402

Część V. Sens poszukiwania osobowości wychowawczo-efektywnej

Rozdział XVIII. Poszukiwanie siły człowieczej osobowości	411
--	-----

1. Geneza i ewolucja wyjątkowości człowieka	412
2. Siła oddziaływań nauczyciela-wychowawcy wielu dróg	429
3. Wielość wychowawczych i nauczycielskich dróg	440
4. Podstawowe rodzaje siły nauczyciela-wychowawcy. Pozytywne i negatywne ich przejawy	444

Rozdział XIX. Pedagogiczne implikacje dalszego rozwoju i doskonalenia zawodowego wychowawców	451
--	-----

1. Pedeutologia i jej zadania w systemie doskonalenia osobowości wychowawcy	452
2. Twórczy rozwój osobowości wychowawcy	455
3. Uwagi końcowe i perspektywy dalszych badań	466

Bibliografia	473
------------------------	-----